

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

зентації. Важливим є створення сприятливого мікроклімату, надання управлінської підтримки, стимулювання вчителя до нових відкриттів, постійного оновлення педагогічного досвіду. Тільки за такої умови професіоналізм педагога можна розглядати і як запоруку успіху всього педагогічного колективу, як критерій якості післядипломної професійної освіти.

Література:

1. Костін В. Імідж педагога в умовах освіти // Психолог. – 2002. – №16. – С.3-5.
2. Кліменко В. Механізм творчості: чи можна його розвивати? – К.: Шкільний світ, 2001. – 95 с.
3. Барашнікова І.А. Розвиток уваги і творчих здібностей у дітей 5-7 років. – Тернопіль : Богдан, 1998. – 85 с.
4. Методична робота з педкадрами / упоряд. Н. Мурашко. – К.: Редакції газет з управлінням освітою, 2012. – 128 с.
5. Методичні об'єднання вчителів початкової школи: нестандартні форми проведення / авт.-уклад. С.В.Сигида. – Х.: Вид.група «Основа», 2014. – 235 с.

Бабич Т. К.*

ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБИ У ЗДОРОВОМУ СПОСІБІ ЖИТТЯ В ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті висвітлено досвід формування навичок здорового способу життя в дошкільників через використання в дошкільному навчальному закладі інноваційних здоров'язбережувальних технологій як засобу зміцнення здоров'я дітей.

Докорінне реформування та розбудова національної освіти, а разом з тим – і системи фізичного виховання стали останнім часом основою відтворення фізичного потенціалу народу, зміцнення здоров'я та підвищення фізичної підготовленості дітей до майбутнього навчання в школі, до життя, а також до виведення вітчизняної фізкультури і спорту на рівень світових стандартів. Про це йдеться у основних документах дошкільної освіти: у Законі України «Про дошкільну освіту» (розділ 1 ст.7) визначені пріоритетні завдання дошкільної освіти: «Збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини» [1]. У Національній Доктрині розвитку освіти (розділ IV п. 11) зазначено: «Пріоритетним, завданням системи освіти є виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як найвищої індивідуальної та суспільної цінності...» [4].

Саме над реалізацією цих завдань працює педагогічний колектив Станіславського ясел-садка Білозерського району Херсонської області.

Мета статті – висвітлення організації системи оздоровлення дітей з використанням інноваційних здоров'язбережувальних технологій для формування в дошкільників переконань та вміння вести здоровий спосіб життя.

* © Бабич Т. К.

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Дані різних досліджень показують, що за останній час кількість здорових дошкільнят зменшилася в 5 разів і становить лише 10% від контингенту дітей, які йдуть у школу.

У дошкільному віці закладаються основи здоров'я і довголіття, формується система рухових умінь і навичок, створюється фундамент для виховання фізичних здібностей, розвиваються морально-вольові якості, інтелектуальні здібності та естетичні ідеали. Тому дуже важливо саме на етапі дошкільного виховання створити оптимальні умови для успішного розвитку необхідних якостей та формування мотивації здорового способу життя: створити здоров'язбережувальне середовище, оптимізувати освітній процес, спрямувати зусилля колективу дошкільного навчального закладу на формування, збереження й зміцнення фізичного, психічного, духовного і соціального здоров'я дітей і дорослих.

Метою діяльності Станіславського ДНЗ є виховання здорової гармонійної особистості, зокрема через формування в дошкільнят потреби у здоровому способі життя. Педагогічний колектив на сучасному етапі ставить перед собою такі завдання: вивчення досягнень науки та передового педагогічного досвіду з проблеми збереження психічного і фізичного здоров'я дошкільників; формування основ здорового способу життя; формування психосоціального здоров'я як важливого чинника здоров'я людини в цілому; забезпечення психолого-педагогічної реабілітації дітей; виховання інтересу до активної рухової діяльності; формування системи валеологічних знань, основ екологічної освіти; постійне пропагування принципів здорового способу життя серед батьків; створення стійкої позитивної мотивації до збереження та зміцнення власного здоров'я.

Зауважимо, що реалізація мети та завдань діяльності Станіславського ясел-садка щодо формування звички до здорового способу життя неможлива без усвідомлення всіма зацікавленими сторонами важливості збереження здоров'я і своєчасного гармонійного розвитку дитини дошкільного віку.

Перша складова здорового способу життя – це рухова активність, фізична культура і спорт. Регулярні заняття фізичними вправами і спортом, ранкова зарядка, фізкультурхвилинки, прогулянки компенсують рухове голодування. У Станіславському яслах-садку побудована система фізкультурно-оздоровчої роботи, у ході якої педагоги розвивають фізичні, психічні та соціально-моральні якості дітей, виховують самостійність, творчість. З цією метою в навчально-виховний процес введені заняття зі степ-аеробіки, ритміки, гуртків «Бебі-йога», «Хатхи-йога», хореографії, логопедичні, розвивальні заняття зі зміцнення психосоціального здоров'я дітей дошкільного віку. Педагоги дошкільного навчального закладу акцентують увагу не тільки на набутті дошкільниками певних навичок, а й на формуванні в них здоров'язбережувальної компетентності.

Друга складова здорового способу життя – це загартовування. Загальновідомо, загартована людина швидко і без найменшої шкоди для здоров'я пристосовується до будь-яких

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

змін температури повітря, легко переносить холод, спеку. Загартовування підвищує не тільки стійкість до впливу поганої погоди, але і вдосконалює, мобілізує резервні можливості адаптаційних систем, чим забезпечується профілактика простудних і інших захворювань.

Гостроту проблеми зумовлює специфіка раннього та дошкільного періодів дитинства. Адже саме тоді закладаються основи здоров'я, формується переконання в необхідності здорового способу життя. З метою збереження здоров'я дітей засобами природних факторів педагогічним колективом Станіславського дошкільного навчального закладу створено унікальний здоров'язбережувальний комплекс – «стежина здоров'я», що дозволяє проводити профілактику та корекцію здоров'я дітей у формі гри. Комплекс «стежина здоров'я» дозволяє реалізувати такі заходи:

- залучення дітей та батьків до здорового способу життя;
- покращення емоційно-психологічного стану дітей, функцій серцево-судинної та дихальної систем;
- підвищення опірності інфекційним захворюванням;
- покращення координації рухів;
- профілактика плоскостопості.

Ураховуючи, що влітку діти перебувають на свіжому повітрі більшу частину часу, комплекс використовується максимально протягом дня. Щоденні заняття дітей на «стежині здоров'я» дозволили домогтися наступних результатів:

- зниження кількості простудних захворювань вихованців у літній період;
- позитивної динаміки росто-вагових показників;
- формування правильної постави, поліпшення її в дітей з порушеннями опорно-рухового апарату;
- бажання дітей займатися спортом на свіжому повітрі, босоніж;
- поліпшення емоційно-психічного стану дошкільнят.

У кінцевому результаті «стежина здоров'я» дійсно є «стежкою» до набуття дошкільнятами як фізичного, так і психосоціального здоров'я.

Маршрут умовно включає в себе сім станцій, що дозволяє в разі необхідності індивідуалізувати процес розвитку і вдосконалення тих чи інших здібностей дітей (одночасно можуть працювати кілька фахівців з різними групами дітей, не заважаючи один одному) [3, с.230]. Педагогами закладу проводяться також робота з батьками, яким рекомендується разом із дітьми провести вечірній час на «стежині здоров'я», виконуючи вправи з відновлення сил після важкого робочого дня.

Особлива увага в Станіславському ясел-садку приділяється формуванню психосоціальної компоненти здоров'я дітей дошкільного віку засобами інноваційних здоров'язбережувальних технологій, що дозволяють поступово долучити до здорового способу життя не тільки дошкільнят, але й їхніх батьків. У батьків і педагогів одна мета – виховати здорових дітей. Організація та проведення оздоровчо-педагогічних занять

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

будується з урахуванням вибору форм, методів і засобів відповідно до валеологічних вимог.

Усі ці питання стали для колективу Станіславського ясел-садка підґрунтям для розробки експериментальної програми реалізації комплексного підходу до формування психосоціальної компоненти здоров'я дітей дошкільного віку «Нехворійко» [2, с.7]. Програма розкриває зміст самооцінки дитини, її фізичних, психічних, соціальних чинників, шлях формування шанобливого ставлення до власного здоров'я. Новим у роботі закладу є використання нетрадиційних методів оздоровлення і профілактики, що забезпечує наявність достатньої рухової активності, загартовувальних процедур і фізкультурних занять.

Запропонована програма реалізації комплексного підходу до формування психосоціальної компоненти здоров'я дітей дошкільного віку «Нехворійко» може бути використана будь-яким педагогічним колективом за можливості її творчої адаптації. Урахування своєрідності та можливостей окремого дошкільного навчального закладу, досвіду дітей, конкретних природних та матеріальних умов дозволить педагогам створити власну модель планування та впровадження інноваційних здоров'язбережувальних технологій.

Під час проведення дослідження з проблеми формування здорового способу життя дітей дошкільного віку ми переконалися, що часто родинне виховання й виховання дітей у дошкільних навчальних закладах існують як дві окремі ланки: удома дитина інколи дістає одні настанови, зразки поведінки, а в дитячому садку – інші. Батьки хочуть бачити своїх дітей здоровими, але не завжди розуміють залежність стану здоров'я від способу життя. Результати анкетувань довели, що лише 20% батьків приділяють певну увагу в сім'ях формуванню здорового способу життя дітей, 30% батьків вважають, що приклад дорослих у цьому питанні – першооснова, але майже 50% батьків мають недостатній рівень педагогічної валеологічної культури.

У дошкільному навчальному закладі постійно проводяться заходи, що сприяють підвищенню рівня знань батьків щодо здорового способу життя; покращенню показників фізичного й психосоціального здоров'я дітей та всіх учасників навчально-виховного процесу: «Дні здоров'я», «Фестиваль здоров'я», «Спартакіади», «Веселі старту», «Перші кроки», «Піші переходи», «Туристичні походи», «Весвітній день здоров'я», «Країна м'ячів», «Конкурс тат», «Тато, мама, я – здорова сім'я»; КВК «Ця казкова, загадкова жінка», «Сім'я року».

У результаті цілеспрямованої систематичної співпраці батьків і педагогів у дитини формується дбайливе ставлення до свого здоров'я, до свого тіла. Набуті навички допомагають усвідомлено вибрати здоровий спосіб життя.

Наостанок наголосимо на тому, що дошкільний вік є вирішальним у формуванні фундаменту фізичного і психічного здоров'я. Адже саме до семи років іде інтенсивний розвиток органів і становлення функціональних систем організму, закла-

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

даються основні риси особистості, формується характер. Важливо на цьому етапі сформувати в дітей базу знань і практичних навичок здорового способу життя, усвідомлену потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом, адже мистецтво довго жити полягає, перш за все, у тому, щоб навчитися з дитинства стежити за своїм здоров'ям. Те, що втрачено в дитинстві, важко надолужити. Тому пріоритетним напрямом у дошкільному вихованні є підвищення рівня здоров'я дітей, формування в них навичок здорового способу життя, а також стійкої потреби в регулярних заняттях фізичними вправами.

Література:

1. Закон України «Про дошкільну освіту» // Про охорону дитинства. – К.: Ред. журналу «Дошкільне виховання», 2001. – 56 с.
2. Кисла Л.Г. Формування психосоціальної компоненти здоров'я дітей дошкільного віку засобами інноваційних здоров'язберезувальних технологій: [збірник] / за заг. ред. Т.І.Туркот. – Херсон: Гринь Д.С., 2014. – 262 с.
3. Кисла Л.Г. НЕХВОРІЙКО. Експериментальна програма реалізації комплексного підходу до формування психосоціальної компоненти здоров'я дітей дошкільного віку / Схвалено до друку вченою радою комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради (протокол № 2 від 03.04.2014).
4. Національна доктрина розвитку освіти // Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 № 347/2002. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

Бричок Б. П.*

ПОЧАТКОВА ШКОЛА: ПОШУКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

У статті окреслено часткові проблеми фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи у вищих навчальних закладах, виокремлено й схарактеризовано психологічну структуру особистості молодшого школяра, відповідно до якої розкрито компоненти змісту професійної підготовки майбутнього вчителя, визначено основні складові моделі учня початкової школи та спрямованість навчально-виховної діяльності вчителя початкової школи з її реалізації.

Соціальні й духовні зрушення, що відбуваються на межі третього тисячоліття в Україні, спричинили об'єктивну необхідність модернізації змісту освіти. Звідси і зміни освітньої парадигми, загальнотеоретичною основою якої сьогодні є парадигма особистісно орієнтованої освіти. Сутність останньої полягає у формуванні наукових уявлень: про потреби особистості і суспільства та про особливості їх взаємодії; про можливі цілі і завдання освіти та виховання в особистісному і соціальному аспектах; про дитину, її можливості і потреби; про основні характеристики особистості вчителя, цілі і способи його діяльності. Ці зміни стосуються створення нових освітніх

* © Бричок Б. П.